

W niniejszym wykazie źródeł, obok tekstów w językach oryginalnych, zostały uwzględnione polskie wydania. Daty podane w nawiasie kwadratowym oznaczają czas powstania danego źródła.

Adorno, Theodor W., *Ästhetische Theorie*, red. Gretel Adorno i Rolf Tiedemann, Suhrkamp Verlag, Frankfurt a/Main 1970. Wyd. polskie: *Teoria estetyczna*, przeł. Krystyna Krzemieniowa, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994.

Adorno, Theodor W., *Philosophie der neuen Musik*, Suhrkamp Verlag, Frankfurt a/Main 1949. Wyd. polskie: *Filozofia nowej muzyki*, przeł. Fryderyka Wayda, słowem wstępnym opatrzył Stefan Jarociński, PIW, Warszawa 1974.

Ambros, August Wilhelm, *Die Grenzen der Musik und Poesie* [1856], H. Matthes, Leipzig 1872.

Asafiew, Borys, *Музыкальная форма как процесс*, Moskwa 1930, II 1947; część druga, red. Elena Orłowa, Moskwa 1963.

Augustyn, św. (Augustinus, Aurelius), *Wyznania*, przeł. Zygmunt Kubiak, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa III 1987.

Batteux, Charles, *Les beaux arts réduits à un même principe*, Veuve Desaint, Saillant & Nyon, Paris 1773.

Baumgarten, Alexander, *Aesthetica* [1750], G. Olms, Hildesheim 1961.

Beardsley, Monroe C., *History of Aesthetics*, w: *Encyclopedia of Philosophy*, t. 1, Macmillan, London–New York 1967.

Benjamin, Walter, *Ursprung des deutschen Trauerspiels*, Suhrkamp, Frankfurt a/Main 1963.

Berg, Alban, *Das „Opernproblem“*, „*Neue Musikzeitung*” 1928, nr XLIX, s. 285–287. Wyd. polskie: *Problem operowy*, przeł. Małgorzata Woźna, w: Luigi Rognoni, *Wiedeńska szkoła muzyczna. Ekspresjonizm i dodekafonia*, PWM, Kraków 1978, s. 442–443.

Bergson, Henri, *Essai sur les données immédiates de la conscience*, Alcan, Paris 1889.

Berlin, Isaiah, *Vico & Herder*, Hogarth Press, London 1976.

Bimberg, Siegfried (red.), *Handbuch der Musikästhetik*, Leipzig 1979.

Bloch, Ernst, *Geist der Utopie* [1918], Suhrkamp, Frankfurt a/Main 1964, II 1971.

Brecht, Bertolt, *Anmerkungen zur Oper „Aufstieg und Fall der Stadt Mahagonny“* [1929], w: *Aufstieg...*, Suhrkamp, Berlin V 1969.

Brelet, Gisèle, *Le temps musical*, Presses Universitaires de France, Paris 1949.

Brendel, Karl Franz, *Geschichte der Musik* [wykłady z 1850 roku], H. Matthes, Leipzig I 1852, III 1860, IV 1867, VII 1889.

Bühler, Karl, *Die Axiomatik der Sprachwissenschaften* [1933], Klostermann, Frankfurt a/Main 1969.

Calvisius, Seth, *Melopoia seu melodiae condensae ratio*, Erfurt 1592. Zob. C. Dahlhaus, *Musiktheoretisches aus dem Nachlass des Sethus Calvisius*, „*Musikforschung*” 1956, nr 9.

Cavell, Stanley, *Must We Mean What We Say?... Essays*, Scribner, New York 1969.

Cicero, Marcus Tullius, *De oratore*, wydanie łaćnińsko-angielskie, Heinemann, London 1942.
https://doi.org/10.4159/DLCL.marcus_tullius_cicero-de_oratore.1942

Cooke, Deryck, *The Language of Music*, Oxford University Press, London–New York 1959.

Dahlhaus, Carl, *Die Idee der absoluten Musik*, Bärenreiter, Kassel 1979. Wyd. polskie: *Idea muzyki absolutnej i inne studia*, przeł. Antoni Buchner, PWM, Kraków 1988.

Dahlhaus, Carl, *Schönberg und andere: gesammelte Aufsätze zur neuen Musik*, Schott, Mainz 1978.

Dahlhaus, Carl, *Zwischen Romantik und Moderne: vier Studien zur Musikgeschichte des späteren 19. Jahrhunderts*, Katzschler, München 1974.

Dubos, Jean Baptiste, *Réflexions critiques sur la poésie et sur la peinture* [1719].

Fubini, Enrico, *Historia estetyki muzycznej*, przeł. Zbigniew Skowron, *Musica Iagellonica*, Kraków 1997 (tamże obszerna bibliografia, łącznie z literaturą w języku polskim).

Fugate, Joe K., *The Psychological Basis of Herder's Esthetics*, Mouton, Haag 1966.

Gervinus, Georg Gottfried, *Händel und Shakespeare : Zur Ästhetik der Tonkunst*, Engelmann, Leipzig 1868.

Guczalski, Krzysztof, *Znaczenie muzyki – znaczenia w muzyce. Próba ogólnej teorii na tle estetyki Susanne Langer*, *Musica Iagellonica*, Kraków 1999.

Guczalski, Krzysztof, (red.): *Filozofia muzyki*, *Musica Iagellonica*, Kraków 2003.

Gurney, Edmund, *The Power of Sound* [1880], Basic Books, New York 1966.

Halm, August, *Von zwei Kulturen der Musik*, G. Müller, München 1913, Stuttgart III 1947.

Hanslick, Eduard, *Vom Musikalisch-Schönen*, Barth, Leipzig 1854. Wyd. polskie: *O pięknie w muzyce. Studium estetyczne*, przeł. Stanisław Niewiadomski, M. Arct, Warszawa 1903.

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich, *Ästhetik oder Wissenschaft des Schönen*, red. F. Bassenge [1842]. Wyd. polskie: *Wykłady o estetyce*, t. 1–3, przeł. Janusz Grabowski i Adam Landman, PWN, Warszawa 1967.

Herder, Johann Gottfried von, *Kalligone*, Harthoch, Leipzig 1800. Wyd. współczesne: Heinz Begenu (red.), Böhlhaus, Weimar 1955.

Herder, Johann Gottfried von, *Sämtliche Werke*, t. 1–33, red. Bernhard Suphan, Weidmann, Berlin 1877–1913.

Herder, Johann Gottfried von, *Werke*, t. 1–5, Union, Stuttgart 1889–1894.

Hiller, Johann Adam, *Über die Musik und ihre Wirkungen*, Leipzig 1781 (przekład Michel Chabanon, *Observations sur la musique*, Paris 1779); Genève 1969 (reprint wydania z roku 1785).

Huber, Kurt, *Der Ausdruck musikalischer Elementarmotive*, Barth, Leipzig 1923.

Huber, Kurt, *Musikästhetik*, Buch-Kunstverlag, Ettal 1954.

Humboldt, Wilhelm von, *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues* [1836].

Humboldt, Wilhelm von, *Werke*, t. 1–4, Cotta, Stuttgart 1960–1964.

- Husserl, Edmund, *Gesammelte Werke*, red. H. L. van Breda, Nijhoff, Haag 1958.
- Husserl, Edmund, *Vorlesungen zur Phänomenologie des inneren Zeitbewusstseins*, „Jahrbücher zur Philosophie und phänomenologische Forschung“ 1928, nr IX.
- Hutcheson, Francis, *An Inquiry into the Origin of Our Ideas of Beauty and Virtue* 1726], Gregg International, London 1971.
- Ingarden, Roman, *Das literarische Kunstwerk*, Halle 1931; Niemeyer, Tübingen III 1965. Wyd. polskie: *O dziele literackim. Badania z pogranicza ontologii, teorii języka i filozofii literatury*, przeł. Maria Turowicz, PWN, Warszawa 1960.
- Ingarden, Roman, *O poznawaniu dzieła literackiego*, Lwów 1937 (przełożone i poszerzone przez autora jako *Vom Erkennen des literarischen Kunstwerks*, Niemeyer, Tübingen 1968).
- Ingarden, Roman, *Untersuchungen zur Ontologie der Kunst: Musikwerk, Bild, Architektur, Film*, Niemeyer, Tübingen 1962. <https://doi.org/10.1515/9783111717135>
- Ingarden, Roman, *Utwór muzyczny i sprawa jego tożsamości*, PWM, Kraków 1973.
- Jakub z Liège, *Speculum musicae* [ok. 1330] *Speculum musicae*, red. Roger Bragard, American Institute of Musicology, Roma 1955–1973.
- Jarzębska, Alicja, *Z dziejów myśli o muzyce. Wybrane zagadnienia teorii i analizy muzyki tonalnej i posttonalnej*, *Musica Iagellonica*, Kraków 2002.
- Jarzębska, Alicja, *Spór o piękno muzyki. Wprowadzenie do kultury muzycznej XX wieku*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2004.
- Kant, Immanuel, *Antropologie in pragmatischer Hinsicht*, F. Nicolovius, Königsberg II 1800.
- Kant, Immanuel, *Kritik der praktischen Vernunft* [1788], E. Klett, Stuttgart 1970. Wyd. polskie: *Krytyka praktycznego rozumu*, przeł. Jerzy Gałęcki, PWN, Warszawa 1972, II 1984.
- Kant, Immanuel, *Kritik der reinen Vernunft*, Hartknoch, Riga 1781. Wyd. polskie: *Krytyka czystego rozumu*, przeł. Roman Ingarden, PWN, Warszawa 1957.
- Kant, Immanuel, *Kritik der Urteilskraft*, Libau, Berlin 1790. Wyd. polskie: *Krytyka władzy sądenia*, przeł. Jerzy Gałęcki, PWN, Warszawa 1964, II 1986.
- Koch, Heinrich Christoph, *Versuch einer Anleitung zur Composition* [1792–1793], G. Olms, Hildesheim 1969.
- Köhler, Wolfgang, *Gestalt Psychology*, Liveright, New York 1929, II 1947.
- König, Josef, *Sein und Denken: Studien im Grenzgebiet von Logik, Ontologie und Sprachphilosophie* [1937], Niemeyer, Tübingen 1969.
- Krüger, Felix Emil, *Der Begriff des absolut Wertvollen als Grundbegriff der Moralphilosophie*, Teubner, Leipzig 1898.
- Krüger, Felix Emil, *Consonance and dissonance*, „*Journal of Philosophy, Psychology, and Scientific Method*” 1913, nr X, s. 158–160. <https://doi.org/10.2307/2012516>
- Krüger, Felix Emil, *Phantasie und Kunst*, t. 1–2, Beck, München 1939.

Krüger, Felix Emil, *Zur Philosophie und Psychologie der Ganzheit*, w: *Schriften [1918–1940]*, Eugen Heuss, Berlin 1953. <https://doi.org/10.1007/978-3-642-88748-2>

Kurt, Ernst, *Grundlagen des linearen Kontrapunkts*, M. Hesse, Berlin 1922.

Langer, Susanne K., *Feeling and Form: a Theory of Art Developed from Philosophy in a New Key*, Routledge, London 1953.

Langer, Susanne K., *Philosophy in a New Key [1942]*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 31957. Wyd. polskie: *Nowy sens filozofii. Rozważania o symbolach myśli, obrzędu i sztuki*, przeł. Alina Bogucka, słowem wstępnym opatrzyła Hanna Buczyńska-Garewicz, PIW, Warszawa 1976.

Langer, Susanne K., *Reflections on Art: a Source Book of Writings by Artists, Critics, and Philosophers*, Johns Hopkins Press, Baltimore 1958.

le Huray, Peter i Day, James, *Music and Aesthetics in the Eighteenth and Early-Nineteenth Centuries* (w serii: „*Cambridge Readings in the Literature of Music*”, red. John Stevens i Peter le Huray), Cambridge University Press, Cambridge–New York 1981.

Lessing, Gotthold Ephraim, *Gesammelte Werke*, t. 1–10, red. Paul Rill, Aufbau, Berlin 1968.

Lessing, Gotthold Ephraim, *Laokoon oder über die Grenzen der Malerei und Poesie*, Voss, Berlin 1766. Wyd. polskie: *Laokoon, czyli o granicach malarstwa i poezji*, przeł. Kazimierz Bronikowski, S. Lewental, Warszawa 1902.

Lippman, Edward, *A Humanistic Philosophy of Music*, New York University Press, New York 1977.

Lippman, Edward, *Music and Space: a Study in the Philosophy of Music*, rozprawa doktorska, Columbia University 1952.

Lippman, Edward, *Musical Thought in Ancient Greece*, Columbia University Press, New York–London 1964.

Lippman, Edward, *The Problem of Musical Hermeneutics: a Protest and an Analysis*, w: *Art. and Philosophy*, materiały z sympozjum, red. Sidney Hook, New York University Press, New York 1966.

Lissa, Zofia, *Szkice z estetyki muzycznej*, PWM, Kraków 1964.

Lissa, Zofia, *Nowe szkice z estetyki muzycznej*, PWM, Kraków 1975.

Listenius, Nicolaus, *Musica [1537]*, Norimbergae 1549; faksymile M. Breslauer, Berlin 1927.

Liszt, Franz, *Gesammelte Schriften*, t. 1–6, Breitkopf & Härtel, Leipzig 1880–1883.

Marpurg, Friedrich Wilhelm, *Historisch-kritische Beyträge zur Aufnahme der Musik*, t. 1–5, Leipzig 1754–1762, 1778.

Marrou, Henri-Irénée, *Traité de la musique selon l'esprit de S. Augustin*, La Bacconnière 1942.

Mattheson, Johann, *Der vollkommene Capellmeister*, 1739, 1782.

Meyer, Ernst Hermann (red.), *Musik der Urgesellschaft und der frühen Klassengesellschaft*, Deutscher Verlag für Musik, Leipzig 1977.

Meyer, Leonard B., *Emotion and Meaning in Music*, Chicago University Press, Chicago 1956. Wyd. polskie: *Emocja i znaczenie w muzyce*, przeł. Antoni Buchner i Karol Berger, PWM, Kraków 1974.

- Meyer, Leonard B., *Music, the Arts and Ideas*, University of Chicago Press, Chicago–London 1967.
- Meyer, Leonard B., *Style and Music. Theory, History, and Ideology*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia 1989.
- Moos, Paul, *Die Philosophie der Musik von Kant bis Eduard von Hartmann*, Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart 1922.
- Moritz, Karl Philipp, *Von der bildenden Nachahmung des Schönen* [1788], red. S. Auerbach, Itenninger, Heilbronn 1888. Zob. Menz, Egon, *Die Schrift Karl Philipp Moritzens*, Kummerle, Goppingen 1968.
- Nägeli, Hans Georg, *Vorlesungen über Musik, mit Berücksichtigung der Dilettanten*, Cotta, Stuttgart 1826.
- Nichelmann, Christoph, *Die Melodie nach ihrem Wesen sowohl, als nach ihren Eigenschaften*, J. C. Schuster, Danzig 1755.
- Nietzsche, Friedrich Wilhelm, *Nietzsche contra Wagner* [1888], w tenże, *Werke*, W. de Gruyter, Berlin 1967.
- Quantz, Johann Joachim, *Versuch einer Anweisung, die flûte traversiere zu spielen* [1752], Korn, Breslau 31789; faksymile Bärenreiter, Kassel 1953.
- Rameau, Jean-Philippe, *Code de musique pratique...avec nouvelles reflexions sur le principe sonore*, De l'Impr. Royale, Paris 1760; faksymile w: *Complete Theoretical Writings*, red. Erwin R. Jacobi.
- Rameau, Jean-Philippe, *Complete Theoretical Writings*, t. 1–6, red. Erwin R. Jacobi, American Institute of Musicology, Roma 1967–1972.
- Rameau, Jean-Philippe, *Traité de l'harmonie reduite à ses principes naturels*, De l'Impr. De J. B. C. Ballard, Paris 1722; faksymile w: *Complete Theoretical Writings*, red. Erwin R. Jacobi.
- Riemann, Hugo, *Ideen zu einer Lehre von den Tonvorstellungen*, „Jahrbuch der Musikbibliothek Peters“ für 1914/15, Leipzig 1915.
- Rochlitz, Friedrich, *Für Freunde der Tonkunst*, t. 1–4, Leipzig 1834–1832; Cnobloch, Leipzig III 1868. Zob. Friedrich Rochlitz als Musikschriftsteller, Kraus Reprint, Nendeln–Liechtenstein 1976.
- Rousseau, Jean-Jacques, *Dictionnaire de musique* [1768], G. Olms, Hildesheim 1969.
- Salmen, Walther (red.), *Beiträge zur Geschichte der Musikanschauung im 19. Jahrhundert*, G. Bosse, Regensburg 1965.
- Schäfer, Rudolf, *Geschichte der Musikästhetik in Umrissen*, Berlin 1934; H. Schneider, Tutzing II 1964.
- Scheibe, Johann Adolf, *Critischer Musikus* [1745], G. Olms, Hildesheim–New York 1970.
- Schelling, Friedrich Wilhelm Joseph von, *Philosophie der Kunst* [1802]. Wyd. polskie: *Filozofia sztuki*, przeł. Krystyna Krzemieniowa, PWN, Warszawa 1983.
- Schering, Arnold, *Das Symbol in der Musik*, Köhler & Amelang, Leipzig 1941.
- Schilpp, Paul Arthur (red.), *The Philosophy of Karl Popper*, t. 1–2, Open Court, La Salle 1974.
- Schönberg, Arnold, *Harmonielehre*, Universal Edition, Wien 1911, III 1922.

Schönberg, Arnold, *Style and Idea*, Philosophical Library, New York 1950; wydanie poszerzone: *Style and Idea: Selected Writings of Arnold Schoenberg*, red. Leonard Stein, Faber & Faber, London 1975.

Schopenhauer, Arthur, *Die Welt als Wille und Vorstellung* [1819], w: *Sämtliche Werke*, red. Paul Deussen, München 1911. Wyd. polskie: *Świat jako wola i przedstawienie*, t. 1–2, przeł. Jan Garewicz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994.

Schopenhauer, Arthur, *Parerga und Paralipomena*, red. Julius Frauenstadt, F. A. Brockhaus, Leipzig 1974. Wyd. polskie: *W poszukiwaniu mądrości życia. Parerga i paralipomena. Drobne pisma filozoficzne*, przeł. Jan Garewicz, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, t. 1; Wydawnictwo Antyk, Kęty 2004, t. 2.

Schulz, Johann Abraham Peter, *Allgemeine Theorie der schönen Künste*, Weidemann, Leipzig 1792–1794.

Schumann, Robert, *Gesammelte Schriften über Musik und Musiker*, Leipzig 1854.

Serauky, Walter, *Die musikalische Nachahmungsästhetik im Zeitraum von 1700 bis 1850*, Heliosverlag, Münster 1929.

Shaftesbury, Anthony Ashley Cooper, *An Inquiry Concerning Virtue, or Merit...*, red. David Walford, Manchester University Press, Manchester 1977.

Sonneck, Oscar G. T., *Ein kritisch-polemische Referat über die Musikästhetischen Streitfragen*, Gebrüder Knauer, 1897.

Spitta, Philipp, *Denkmäler deutscher Tonkunst*, *Die Grenzboten: Zeitschrift für Politik, Literatur und Kunst*, 1893, nr LII, t. 2, s. 16–27.

Strawiński, Igor, *Poétique musicale*, Harvard University Press, Cambridge Mass. 1942. Wyd. polskie: *Poetyka muzyczna*, przeł. Stefan Jarociński, PWM, Kraków 1980.

Strunk, Oliver, *Source Readings in Music History*, Norton, New York 1950, II 1965.

Sulzer, Johann Georg, *Allgemeine Theorie der schönen Künste*, t. 1–4, Weidemann, Leipzig 1771; Supplement 1796.

Tatarkiewicz, Władysław, *Historia estetyki*, t. 1–3, Arkady, Warszawa III 1985–1991.

Tinctoris, Johannes, *Complexus effectuum musices*, w: *Opera theoretica*, t. 2, red. Albert Seay, American Institute of Musicology, Roma 1975.

Triest (imię nieznane), *Bemerkungen über die Ausbildung der Tonkunst in Deutschland im 18. Jahrhundert*, „Allgemeine Musikalische Zeitung” 1801, t. 3.

Vischer, Friedrich Theodor, *Ästhetik oder Wissenschaft des Schönen*, t. 1–3, Macken, Reutlingen 1840–1857.

Vives, Juan Luis, *Dzieła zebrane*, Valencia 1782.

Vives, Juan Luis, *De anima et vita*, Erasmo, Torino 1959.

Wackenroder, Wilhelm Heinrich, *Herzensergiessungen eines kunstliebenden Klosterbruders* [1797], w: Andreas Müller (red.), *Kunstanschauung der Frühromantik*, Leipzig 1931, s. 89–105.

Weisse, Christian Hermann, *System der Ästhetik* [1830], J. G. Findel, Leipzig 1872.

Wellek, Albert, Musikpsychologie und Musikästhetik, Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt a.M. 1963.

Wiora, Walter, Zwischen absoluter und Programmmusik, w: Festschrift Friedrich Blume zum 70. Geburtstag, red. Anna Amalie Abert i Wilhelm Pfannkuch, Bärenreiter, Kassel 1963.